

ΑΙ ΤΑΥΡΟΜΑΧΙΑΙ ΕΝ ΙΣΠΑΝΙΑ.

ΤΟ ἔθιμον τῶν ταυρομαχιῶν ἐν Ἰσπανίᾳ δὲν ἔχει καθαρῶς ἰσπανικὴν τὴν καταγωγὴν. Οἱ Ἀραβες, οἱ περιφρονηθέντες, ἡττηθέντες καὶ ἐξωσθέντες Ἀραβες, ἦσαν ἐκεῖνοι, οἵτινες, ἐκτὸς τῶν ὑδραγωγείων τῶν, τῆς τέχνης τῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων, κατέλιπον καὶ τὰς ταυρομαχίας εἰς τοὺς Ἰσπανοὺς. Ἀγῶνες ἀνθρώπων πρὸς ταύρους, ὅπως καὶ πρὸς λέοντας καὶ πρὸς τίγρεις, ἐγίνοντο βεβαίως καὶ ἐν τοῖς ἀμφιδέatrois τῆς ἀρχαίας Ῥώμης, ἀλλ' ὁ τρόπος κατ' ὃν διεξήγοντο οἱ ἀγῶνες ἐκεῖνοι, ὁ *modus operandi*, ἦν ὅλως διάφορος. Ὁ ἀγὼν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἰσπανικῇ «Fiesta de toros» ἐβασίζετο ἐπὶ τῆς ἐπιδειξιότητος, τῆς ἀνδρείας, τῆς ἱππαστικῆς τέχνης ἐνὸς ἱππότη, μαχομένου ἀφ' ἵππου διὰ τοῦ δόρατος, τοῦ κατ' ἐξοχὴν ἀγαπητοῦ ὅπλου τῶν τέκνων τῆς ἐρήμου. Ἐφιπποὶ Ἀραβες ὅπλαρχηγοὶ ἦσαν οἱ πρῶτοι ἐν ἀναπεπταμένῳ πεδίῳ λογχομαχήσαντες πρὸς τοὺς μικροσώμους μὲν ἀλλὰ πυρετώδεις καὶ ἐκτάκτως ἐπικινδύνους καὶ φοβεροὺς τῆς Ἀνδαλουσίας ταύρους. Εἰς τοὺς ἰσπανοὺς ἱππότες οἱ τινὲς ἦσαν ἐπ' ἴσης ἀνδρεῖοι καὶ πιστοὶ Χριστιανοί, ἤρσαν οἱ πρὸς τοὺς ταύρους ἀγῶνες οὗτοι τῶν Ἀράβων. Ἀλλ' οἱ ἱππῶται οὗτοι, οἱ συνδέοντες τὴν πρὸς τὰς γυναῖκας ὑπηρετικότητα μετὰ τῆς ἀνδρείας καὶ γενναιότητος, περιώρισαν τὰς ταυρομαχίας ἐν κεκλεισμένοις χώροις — *en corso*. Ὅτι ἡ θέα τοῦ χεομένου αἵματος ἐν τοῖς ἀγῶσι τούτοις κατέστη ταχέως ἀρεστὴ εἰς λαόν, θεωροῦντα ὡς προγόνους τοῦ τοῦ ἀρχαίου Ῥωμαίου, εἶνε εὐεξήγητον καὶ οὐδόλως θαυμαστόν. Μεταξὺ τῶν πρῶτων Ἰσπανῶν ταυρομάχων κατὰ τοὺς χριστιανικοὺς χρόνους μνημονεύεται ἐν τοῖς χρονικοῖς καὶ ὁ Cid Campeador. Περὶ τὸ ἔτος 1000 μ. Χ. εἰσαχθεῖσαι εἰς Ἰσπανίαν αἱ μονομαχίαι εἶχον ἤδη ἑκατὸν ἔτη ὕστερον τοὺς ἰδίους τῶν νόμους καὶ τὰ προνόμια. Κατὰ τὸν μεσαιῶνα οἱ ἱππῶται τῆς παλαιστρας, «*caballeros en plaza*», ἦσαν ἅμα καὶ οἱ πρῶτοι εὐγενεῖς τῆς χώρας. Ἡ δημοσία γιγνομένη ἐν τοῖς πρὸς τοὺς ταύρους ἀγῶσιν ἐπιδειξίς τοῦ προσωπικοῦ θάρρους καὶ τῆς ἀνδρείας ἤρμοζεν εἰς τὴν περιωπὴν τοῦ ἰσπανοῦ ἱππότη. Ὁ Κάρολος ὁ πέμπτος, ὅστις ὡς κληρονομῆσας τὴν μελαγχολίαν καὶ δυσθυμίαν παρὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ (Juana la loca) οὔτε ἥρως ἦτο οὔτε φίλος τῶν ψυχαγωγικῶν θεαμάτων, ἐώρτασε τὴν γέννησιν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ μετέπειτα Φιλίππου τοῦ δευτέρου, ἀποτολμήσας νὰ διαβῇ αὐτοπροσώπως διὰ μέσου τῆς παλαιστρας τοῦ Valladolid. Ὁ υἱός, ὡς γνωστόν, μηδαμῶς περιφρονῶν τὰς αἱματοχυσίας, προὔτιμα νὰ βλέπῃ χυνόμενον τὸ αἷμα τῶν αἰρετικῶν, ἐνῶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ, ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος Φίλιππος, διέκειντο λίαν εὐνοϊκῶς πρὸς τὰς ταυρομαχίας. Ὁ δούξ τοῦ Ἀνζού, Γάλλος τὴν καταγωγὴν, διὰ συνοικεσίου ἀνελθὼν ἐπὶ τὸν θρόνον τὸν ἰσπανικὸν καὶ βασιλεύσας ὑπὸ τὸ ὄνομα «Φίλιππος ὁ πέμπτος», εἰσήγαγεν εἰς Ἰσπανίαν ἥδη γαλλικὰ καὶ κατεφρόνει τοῦ «βαρβαρικοῦ ἔθιμου» τῶν ταυρομαχιῶν. Μετ' αὐτοῦ συναπεσύρθη καὶ σύμπασα ἡ τάξις τῶν εὐγενῶν ἐκ τῆς παλαιστρας, ἥτις ἥδη ἔμεινε πλέον εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ὄχλου, καὶ οὕτω ἀπέβαλε τὸν εὐγενῆ καὶ ἱπποτικὸν αὐτῆς χαρακτῆρα, διότι ἀντὶ τῶν εὐπατριδῶν ἤρχισαν πλέον οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος ταυρομάχοι νὰ διαδραματί-

ζῶσι μέγα πρόσωπον εἰς τοὺς ἀγῶνας τούτους. Ἐκ τῶν ταυρομάχων τούτων τῶν ἐκ τοῦ ὄχλου μεγίστην φήμην ἐκτήσατο ὁ Φραγκίσκος Ῥομέρος, ὅστις μὲ μόνον τὸ ζῖφος ἀντεπεξῆλθε πρῶτος πεζῇ κατὰ τοῦ ἐξηγημένου ταύρου, ὡς μόνον ἀσπίδα ἔχων ἐρυθρὰν ὁδόνην — *muleta*. Φερδινάνδος ὁ ἔβδομος, ὅστις περισσότερα ἔπραξεν ὑπὲρ τῶν ταύρων ἢ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ του, ἱδρυσεν ἐν Σεβίλλῃ ἀνωτάτην τινὰ σχολὴν τῆς ταυρομαχικῆς τέχνης, ἐν τῇ ὁποίᾳ σχολῇ διέπρεψαν ὡς «καθηγηταί» ὁ Κάνιδος καὶ ὁ Μόντες, διάσημοι ταυρομάχοι, φονεύσαντες ἑκάτερος πολλὰς ἑκατοντάδας ταύρων ἐν τῇ παλαιστρᾷ, πρὶν ἢ ἀφικθῶσιν εἰς τὴν ὑψηλὴν ταύτην θέσιν τῆς καθηγεσίας. Οἱ καθηγηταὶ οὗτοι ὑπήγαγον εἰς σύστημα ὅλους τοὺς κανόνας, οἵτινες ὤφειλον νὰ ἰσχύωσιν ἐν ταῖς ταυρομαχίαις, καὶ πρὸ πάντων ἤγαγον εἰς τάξιν τὴν κατὰ τὸ διάστημα τῶν αἰώνων προκύψασαν παράδοσιν. Ἡ ταυρομαχικὴ αὐτῶν τέχνη, «*Arte di torear*» σώζει καὶ μέχρι τῆς σήμερον ὅλην τὴν αὐθεντίαν καὶ ὅλον τὸ κύρος τῆς. Διὰ τῆς ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως, ἣς ἡξιοῦντο αἱ ταυρομαχίαι παρὰ τοῦ βασιλέως, παρεκινήθησαν καὶ πάλιν οἱ εὐγενεῖς νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τοὺς ἀγῶνας τούτους, ὁ δὲ Μόντες ἠρίθμει μετὰ τῶν μαθητῶν του καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν πρῶτων εὐπατριδῶν τῆς χώρας. Ἡ δούκισσα τῆς Μεδίνης, Coeli, ἡξιώθη μάλιστα τῆς τιμῆς νὰ προεδρεύσῃ τότε μιᾶς *Corrida de toros*, ἐν ἣ ὁι μαχόμενοι ἦσαν πάντες οἰκοσημοφόροι.

Σήμερον ἐν Ἰσπανίᾳ ὁ διάσημος καὶ περικλεῆς ταυρομάχος ἀπολαβεῖ ὅλως διαφόρους τιμὰς ἢ οἱ κάτοχοι καὶ ιδιοκτήται ἀρχαίων οἰκοσῆμων. Χρυσὸς καὶ δάφνη, πλοῦτος καὶ δόξα καὶ ἀγάπη καὶ εὐνοία προσφέρονται αὐτῷ δαψιλῶς ὑπὸ ὑψηλῶν καὶ ὑψηλοτάτων προσώπων, διότι ὁ πρῶτος ταυρομάχος, «*Primo Torero*», εἶνε διὰ τὴν Ἰσπανίαν, ὅ,τι διὰ τὰ ἄλλα κράτη ὁ πρῶτος ὑψίφωνος, «*Primo tenoro*», ἢ οἷος δήποτε ἄλλος καλλιτέχνης πρώτης τάξεως. Οἱ περίφημοι ταυρομάχοι Πέπτε Ἰλλος, Χικλανέρος καὶ Λαγαρτίγιος ἀκούονται ἐν Ἰσπανίᾳ ὡς ἀλλαχοῦ ὁ Λίσσι, ὁ Αἰμίλιος Δεβριέντ, ὁ Ῥόσσης κτλ. Ὁ νεκρὸς τοῦ Χικλανέρου ἦτο ἐπὶ δύο ἡμέρας ἐκτεθειμένος δημοσίᾳ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγίου Σεβαστιανοῦ. Τὴν ὑπὸ ὀκτῶ ἵππων συρομένην δημοσίαν νεκροφόρον ἄμαξαν ἠκολούθουν 150 ἕτεραι ἄμαξαι, ἐξ ὧν τινες ἀνῆκον εἰς δύο ἰσπανοὺς μεγιστάνας, εἴκοσι δὲ χιλιάδες ἀνθρώπων ἠκολούθουν τὴν κηδεῖαν τοῦ διασῆμου ταυροκτόνου πεζῇ! Ὅτε δὲ πρὸ τινων ἐτῶν ὁ Λαγαρτίγιος, ἕτερος περικλεῆς ταυρομάχος, ἐκήδευε τὴν ἑαυτοῦ σύζυγον μετ' ἀνηκούστου πομπῆς καὶ μεγαλοπρεπείας, σύμπασα ἡ ἐπαρχία τῆς Κορδόβης συνεπένθησεν αὐτῷ. — Ἐτερον παράδειγμα περὶ τῆς δόξης, ἣς ἀπολαύουσι τὴν σήμερον ἐν Ἰσπανίᾳ οἱ ταυρομάχοι εἶνε τὸ ἑξῆς: Ὅτε ὁ στρατηγὸς Πρίμ μετὰ τὴν ἐν Ἀκολέα μάχην εἰσῆλθεν θριαμβευτικῶς εἰς Μαδρίτην, αἱ ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγῆσεις τοῦ πλήθους ἀπληθύνοντο μᾶλλον πρὸς τὸν ἀκολουθοῦντα τὴν θριαμβευτικὴν πομπὴν διάσημον ταυρομάχον Πέπτε Ἰλλον ἢ πρὸς αὐτὸν τὸν θριαμβεύοντα ἥρωα τῆς νίκης, τὸν στρατηγόν.

Πᾶσα πόλις ἐν Ἰσπανίᾳ ἔχουσα μετρίαν τινὰ σπουδαιότητα ἔχει τὴν παλαιστραν τῆς διὰ τὰς ταυρομαχίας,

ὅπως ἔχει καὶ τὸ κωδωνοστάσιόν της καὶ τὸ δημαρχεῖόν της. Ἡ ἐσχάτως ἐν Ronda ἐκ γρανίτου ἰδρυθεῖσα θεωρεῖται ὡς ἡ μεγίστη καὶ λαμπροτάτη πασών. Μία τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ περιφημοτάτων εἶνε ἀναμφισβητήτως ἡ τῆς Σεβίλλης. Ἡ διὰ τὰς ταυρομαχίας παλαίστρα (Plaza de toros) τῆς Σεβίλλης χωρεῖ 12,000 θεατῶν, ἡ δὲ τῆς Μαδρίτης 20,000. Ἀμφότεραι εἶναι ἐκτισμέναι ἐν σχήματι οὐχὶ ἐντελῶς κυκλικῶ ἀλλὰ ἐλλειψοειδεῖ. Ὁ ἔσω χώρος τῆς ἐν Μαδρίτῃ παλαίστρας ἔχει μῆκος 120 μέτρων καὶ πλάτος 90 μέτρων.

Οἱ ἰσπανικοὶ ταῦροι ἦσαν καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα περίφημοι ὡς θυμοειδεῖς καὶ φιλόμαχοι. Ὑπάρχουσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν Ἰσπανίᾳ ὑπὲρ τὰ τριακόσια ταυροτροφεία, ἐνθα οἱ διὰ τοὺς ἀγῶνας προωρισμένοι ταῦροι ἐκτρέφονται καὶ ἀναπτύσσονται. Ἐν Ἀνδαλουσίᾳ θεωροῦνται ὡς οἱ ἀρίστοι ταῦροι οἱ τοῦ δουκὸς τῆς Ὁσοῦ-

μεγαλητέρα τῶν ὀκτῶ ἐτῶν. Τὸ δέρμα του πρέπει νὰ εἶνε στιλπνὸν καὶ μεταξοειδές, ἡ οὐρὰ μακρὰ καὶ πολὺτριχος, τὰ κέρατα μεγάλα καὶ ἰσχυρὰ ἐν ταῖς ρίζαις, μελανίζοντα τὸ χρῶμα καὶ αἰχμηρὰ εἰς τὰ ἄκρα, οἱ πόδες λεπτοί, τὰ ὦτα εὐκίνητα, αἱ δὲ χηλαὶ βραχεῖαι καὶ στρογγυλωταί. Ἐκαστος ταῦρος μίαν μόνην φορὰν ἐν τῷ βίῳ του ἀγωνίζεται ἐν τῇ παλαίστρᾳ.

«Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ταυρομαχίας» λέγεται ἐν Ἰσπανίᾳ «δὲν ὑπάρχουσιν οὔτε εὐγενεῖς, οὔτε ἀγενεῖς, οὔτε ἀστοὶ οὔτε χωρικοὶ — ὑπάρχουσι μόνον Ἰσπανοί. Ἡ «ἐορτὴ τῶν ταύρων» (Fiesta de toros) δὲν εἶνε μόνον ἀπλὴ ψυχαγωγία, ἀλλ' εἶνε ἡ ἐκδήλωσις τοῦ πνεύματος σύμπαντος τοῦ ἰσπανικοῦ λαοῦ.»

Ἡ ἐντύπωσις, ἣν ἀποκομίζει ἐκ τῆς ταυρομαχίας ὁ μὴ συνειδησμένος καὶ μηδεμίαν ἡδονὴν εἰς τὰ αἵματῆρά θεάματα αἰσθανόμενος ξένος, εἶνε φυσικῶ τῷ λόγῳ

Πικαδόροι (λογοφόροι ἵππεις) καὶ ὑπηρέται μετὰ ἡμιόνων.

νιας, ἐν δὲ τῇ Καστιλίᾳ οἱ τοῦ δουκὸς τῆς Οὐεραγούης. Οἱ ταῦροι αὐξάνουσιν ἐκεῖ ἐν πληρεστάτῃ ἐλευθερίᾳ εἰς χλοερούς καὶ ἀναπεπταμένους λειμῶνας, εἶναι δὲ διὰ τὴν ἀγριότητά των λίαν ἐπίφοβοι καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ποιμένας, οἵτινες μεταχειρίζονται ἰδιαιτέραν τινὰ καλῶς ἐκγεγυμνασμένην ἀγέλην βοῶν, ὅπως μεταγῶσι τοὺς ταύρους ἀπὸ τῆς μιᾶς νομῆς εἰς τὴν ἄλλην. Ἡ ἀγέλη αὕτη ἀποτελεῖται ὑπὸ μεγάλων, ἰδίᾳ πρὸς τοῦτο γεγυμνασμένων βοῶν, οἵτινες ἐκτελοῦσι καθήκοντα ποιμενικῶν κυνῶν, ἐν ἀνάγκῃ δὲ προστατεύουσι τοὺς ποιμένας ἀπὸ τῶν κερατισμῶν τῶν ταύρων.

Οὐχὶ πάντες οἱ ταῦροι, οἱ ἀνατρεφόμενοι διὰ τοὺς ἀγῶνας, εἶναι κατάλληλοι διὰ τὴν παλαίστραν, ἀλλ' ἐκεῖνοι μόνον, ὧν ἡ γενναιότης καὶ ἡ ἀγριότης ἐδοκιμάσθη πρότερον καὶ εὐρέθῃ ἐπαρκῆς. Ἡ δὲ δοκιμασία αὕτη γίνεται διὰ πεπυρακτωμένου σιδήρου καὶ ὀνομάζεται tiente. Καὶ μετὰ τῶν ταύρων ὑπάρχουσιν ἥρωες, ὧν γράφεται ἡ βιογραφία καὶ ἐξυμνοῦνται τὰ κατορθώματα, ὡς λ. χ. ὁ περίφημος ταῦρος «Señorito» ὁ νικῆσας βεγγαλικὴν τινα τίγριν, καὶ ὁ «Caramelo» ὁ νικῆσας λέοντα ἐν τῇ παλαίστρᾳ τῆς Μαδρίτης, εἴτα δὲ λέοντα καὶ τίγριν συγχρόνως. Ἡ ἀξία ἐνὸς μαχίμου ταύρου ἀνέρχεται εἰς 1000—2500 φράγκα, ἡ ἡλικία του δὲ ὀφείλει νὰ εἶνε οὐχὶ μικροτέρα τῶν τεσσάρων, οὔτε

ὄλως διάφορος. Ὅσῳ καλλιτεχνικῶς, μάλιστα δὲ καὶ δραματικῶς καὶ ἂν διαμορφῶνται ἐνία μέρη τοῦ ὅλου θεάματος, δὲν δύναται ὅμως ὁ φιλοδίκαιος καὶ εὐγενὴς τὴν καρδίαν θεατῆς νὰ μὴ ἐγκάταλιπῇ τὸ θέατρον τοῦτο μετὰ τινος ταραχῆς καὶ ἀγανακτήσεως. Τὸ περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀγῶνος ἐνδιαφέρον ἡμῶν ἀπόλλυται ἢ καταβιβάζεται εἰς κτηνώδη διασκέδασιν, προσβαλλομένου τοῦ αἰσθήματος τὴν δικαιοσύνης. Ὁ ἀγὼν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ταῦρον παριστᾷ ἡμῖν τὴν νίκην καὶ τὸν θρίαμβον τῆς νοημοσύνης, τῆς εὐστροφίας καὶ τῆς πανουργίας κατὰ τῆς ὑλικῆς καὶ ἀλόγου ἰσχύος. Παρακολουθοῦμεν τὸν ἀγῶνα τοῦτον μετὰ συντόνου προσοχῆς, μετ' αὐξανόμενου ὁλονὲν ἐνδιαφέροντος, μάλιστα δὲ καὶ μετὰ θαυμασμοῦ ἐν ὅσῳ τὰ πνευματικὰ ἐκεῖνα τοῦ ἀνθρώπου πλεονεκτήματα δὲν ἐξαχρειοῦνται μετατρεπόμενα εἰς διαβολικὴν πανουργίαν καὶ μοχθηρίαν, καθὼς λ. χ. ὅταν διατέμνωνται αἱ ἀρθρώσεις τῶν γονάτων τοῦ ὑποκύψαντος εἰς τὸν ἀγῶνα ταύρου «πρὸς τιμωρίαν» τῆς ἀνανδρίας του, ἢ ὅταν ἀπολύεται καὶ παρορμάται ὁλόκληρον στίφος ἐξηγριωμένων θηρευτικῶν κυνῶν κατὰ τοῦ ταύρου, ὅστις διατρυπᾷ αὐτοὺς διὰ τῶν κεράτων καὶ ἐκσπενδονίζει εἰς τὸν ἀέρα. Καὶ αὗται μὲν αἱ εἰς πρότερος χρόνους συνήθεις «τιμωρίαι» τοῦ ἀπαυδῶντος εἰς τὸν ἀγῶνα ταύρου κατηργήθησαν ἤδη κατὰ μέγα μέρος.

Αλλ' ἑτέρα τις σκληρότης καὶ ἀσπλαγχνία δὲν δύναται νὰ λείψῃ ἐκ τῶν αἱματηρῶν τούτων θεαμάτων: ἡ ὀδυνηροτάτη θανάτωσις τῶν εἰς τὰς ταυρομαχίας χρησιμοποιομένων ἵππων. Εἰς ἕκαστον τοιοῦτον ἀγῶνα ἀποκτείνονται τοῦλάχιστον ἐξ ἑως ὀκτὼ ταῦροι καὶ 20—30 ἵπποι θανατοῦνται ὑπὸ τῶν ταύρων. Εἶνε φρικᾶδες τὸ

Χοῦλος (Chulo) ἐρεθίζων τὸν ταῦρον διὰ τοῦ μανδύου.

θέαμα τῶν δυστυχῶν τούτων ἵππων συρόντων τὰ ἔντερα τῶν, χυνόντων ποταμούς αἱμάτων, ἀγωνιζομένων ἀπελπιστικῶς νὰ διαφύγῃσι τὴν ἐπίμονον καταδίωξιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ τέλος ὑποκυπτόντων εἰς τὸν ὀδυνηρότατον θάνατον. Ὁ ἥρωας τοῦ ἀγῶνος μεταξὺ τῶν ζώων εἶνε καὶ μένει ὁ ταῦρος, καὶ πρὸς τοῦτον μόνον εἶνε ἐστραμμένη ἡ προσοχή καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν θεατῶν.

Ὅταν πρόκηται νὰ γίνῃ ταυρομαχία, ὁλόκληρος ἡ πόλις εὐρίσκεται εἰς διηνεκή καὶ ζωηροτάτην κίνησιν. Τὸ διὰ τὰς ταυρομαχίας ἀμφιθέατρον τῆς Μαδρίτης χωρεῖ, ὡς εἴπομεν, 20,000 θεατῶν, οὐδεμία δὲ θέσις μένει κενή. Πολλὰς ὥρας πρὸ τοῦ θεάματος ἀπειράριθμον πλῆθος πληροὶ τὰς ὁδοὺς, πεζῶν, ἐφίππων, ἐν ἀμάξαις ὄχουμένων, ἀνδρῶν γυναικῶν καὶ παιδιῶν. Ἡ θέα τοῦ ἀκαταπαύστως κινουμένου, σπεύδοντος, συνωστιζομένου καὶ συμπιεζομένου τούτου πλήθους, ὅπερ κατέχεται ὁλοκληρον ὑπὸ ἐνὸς μόνου πόδου τὴν ἡμέραν ταύτην, μένει ἀλησμόνητος εἰς τὸν ξένον θεατὴν. Ἡ ἀτομικότης ἀφανίζεται, καὶ τὸ δημόσιον ἀποτελεῖ τρόπον τινὰ μίαν μόνην προσωπικότητα, βλέπουσαν μὲ μυρίους ὀφθαλμούς, κινουμένην μὲ μυρίους πόδας, κινούσαν μυρίας χεῖρας, ἀναπνέουσαν, γελάσαν, φλυαροῦσαν καὶ κραυγάζουσαν διὰ μυρίων στομάτων. Ἡ ὀρισμένη διὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ θεάματος ὥρα παρήλθεν ἤδη καὶ τὸ

πλῆθος ἀνυπομονεῖ, ποδοκροτεῖ, συρίττει, κραυγάζει, ὠρύεται, ἀναγκάζει τὴν μουσικὴν νὰ παύσῃ, διότι θέλει νὰ ἴδῃ αἵματα. — Ἐπὶ τέλους ἡ μουσικὴ βροντωδῶς παιανίζουσα ἀναγγέλλει τὴν ἐναρξιν τῆς πομπῆς «Cuadrilla», ἣτις ἀποτελεῖται ἐξ ὅλου τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ προσωπικοῦ τοῦ θεάματος, ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων, καὶ

ἣτις ἤδη βραδέως καὶ πανηγυρικῶς παρουσιάζεται κατὰ τὴν ἀνέκαθεν νενομισμένην τάξιν, διότι ὁ Ἰσπανὸς εἶνε δούλος τῆς ἐθιμοταξίας. Ὅσάκις ἡ ταυρομαχία γίνεται ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἰδιαίτερας τινὸς ἐθνικῆς ἐορτῆς, ἐπὶ τῇ γεννήσει βασιλοπαίδος, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ νίκης τινὸς κτλ., προηγούνται τῆς πομπῆς ἐφιπποὶ κήρυκες, ἀκολουθοῦμενοι ὑπὸ ἀμάξης πολυτελῶς κεκοσμημένης, μετὰ τῶν αἵποτῶν τῆς παλαιστρας». Ἄλλως προπορεύεται τὸ πεζικὸν σῶμα τῶν ταυρομάχων ἔχον ἐπὶ κεφαλῇς τοὺς τρεῖς Espadas εἴτε Ματαδόρους (ἐκ τοῦ matare = φονεῦν), ἐξ ὧν ὁ νεώτερος ἐν τῷ μέσῳ ὁ δὲ πρεσβύτερος δεξιᾷ. Μετὰ τούτους ἀκολουθεῖ ὁ sobresaliente (ἀντικαταστάτης τοῦ τυχόν τραυματισθομένου). Πάντες δὲ οἱ ταυρομάχοι φοροῦσι τὴν ἐκ παραδόσεως παρειλημμένην, ἀρχαίαν ἀνδαλουσιακὴν στολὴν: ἤτοι ποικιλόχρουν, στενὸν περιστήθιον φόρεμα ἐξ ἀτλα-

ζίου, βραχείας, μέχρι τῶν γονάτων καθικνουμένης καὶ στενὰς περισκελίδας, ἀμφοτέρω πλουσίως κεκοσμημένα διὰ χρυσῶν παρυφῶν, πορπῶν, χρυσοπετάλων καὶ ἀραβικῶν ποικιλμάτων, πλατείας μεταξωτᾶς ταινίας περὶ τὸν ὤμιον,

Πικαδόρος ἐμπηγνὼν τὴν λόγχην εἰς τὸν τράχηλον τοῦ ταύρου.

λευκάς δὲ ἢ ροδόχρους περικνημίδας· τὴν κεφαλὴν καλύπτει ἡ «Montera», ἰδιόρρυθμὸν τι εἶδος σκούφου ἐκ μέλανος ὑφάσματος μετὰ μελαίνων παρυφῶν. Ἐπὶ τοῦ τραχήλου κρέμαται τὸ σῆμα τῶν ταυρομάχων, τὸ «Moño», βραχὺς καὶ στερεῶς πεπλεγμένος πλόκαμος. Ζωγραφικώτατα δὲ ἀπὸ τῶν ὤμων κρέμαται ὁ πολύτιμος μανδύας ἐκ χρωματιστοῦ ἀτλαζίου ἢ ἐκ βαρείας μετάξης.

Τοὺς Ματαδόρους ἀκολουθοῦσιν οἱ Βανδεριλλιέροι καὶ οἱ Χοῦλοι, τούτοις δὲ ἔπονται οἱ Πικαδόροι, οἱ ἐφιπ-

ποι μαχεται με τα μακρά και άγκυστροειδώς απολήγοντα δόρατα. 'Η ακολουθία, τουτ' ἔστιν οἱ ὑπέρται και οἱ ἐξευγμένοι ἡμίονοι, οἱ προωρισμένοι διὰ νὰ ἀπομακρύνωσι τὰ φονευθέντα ζῶα ἐκ τῆς παλαίστρας, περατοῦσι τὴν ὅλην πομπήν.

Μετὰ σαλπίγγων και μουσικῆς περιπορεῖται ἡ πομπή ἀπᾶς τὴν παλαίστραν με βῆμα βραδὺ και σταματῶσα πρὸ τοῦ θεωρείου τοῦ διοικητοῦ χαιρετίζει. 'Εκ τοῦ θεωρείου βλέπεται μία κλείς τὴν ὁποίαν λαμβάνει ἐφίππος τις δικαστικὸς ὑπάλληλος, ὁ «Alguazil», και ἀνοίγει δι' αὐτῆς τὸν σταῦλον τῶν ταύρων, «Toril». Πάντες οἱ μὴ ἔχοντες ἀμέσως ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἀπομακρύνονται ἤδη ἐκ τῆς παλαίστρας. Οἱ ταυρομάχοι, κατὰ παράγγελμα τοῦ πρώτου Ματαδόρου, παρατάσσονται· δύο Πικαδόροι τάσσονται δεξιόθεν τοῦ σταύλου τῶν ταύρων εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μέτρων ἀπ' αὐτοῦ· μετὰ τοὺς Πικαδόρους, ὡσαύτως εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ σταύλου, τοποθετοῦνται οἱ Ματαδόροι, και οὕτω καθ' ἑξῆς. Τὸ δεξιὸν μέρος μένει ἐλεύθερον. Καὶ πάλιν ἤχῃ βρονταδῶς ἡ μουσική, και αἴφνης ἡ θύρα τοῦ σταύλου ἀναπετάννυται. 'Ο ταῦρος, ὅστις ἔμενε κεκλεισμένος ἐν

εἶτα κλίνει τὴν κεφαλὴν μετὰ μακρὰ και αἰχμηρὰ κέρατα, και φαίνεται ἐτοιμαζόμενος διὰ τὴν ἐπίθεσιν.

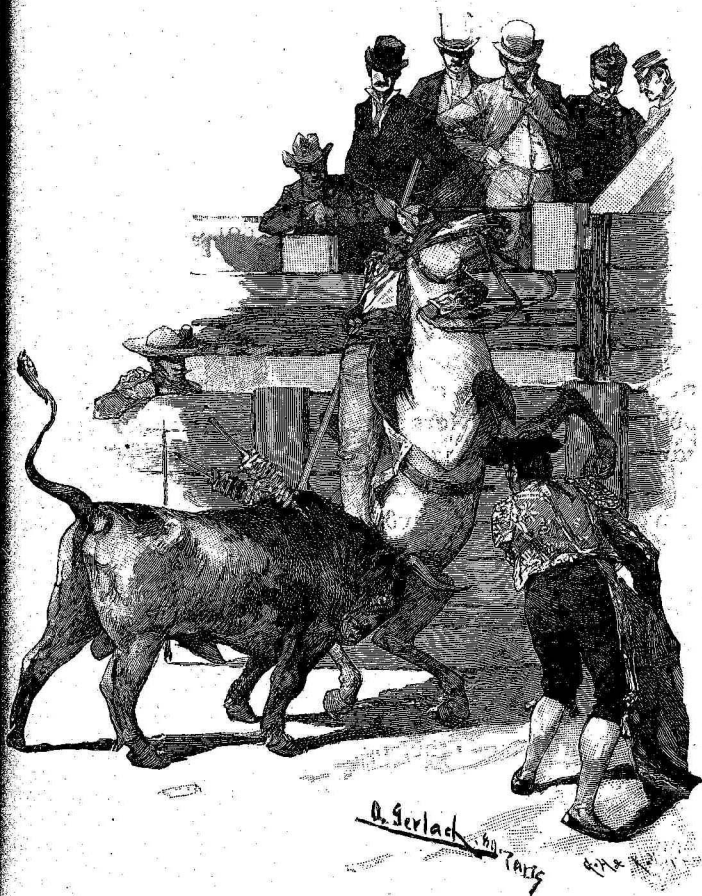
'Ἦδη πλησιάζουσιν οἱ Χούλοι, ἐρεθίζοντες, ταρασ-

Βανδεριλλιέρος ('Οϊστοφόρος).

σοντες διὰ κραυγῶν και προκαλοῦντες αὐτὸν διὰ τοῦ συρομένου χρωματιστοῦ μανδύου τῶν. Εἷς ἐξ αὐτῶν συμπτύσσει αὐτὸν ὡς οὐρανὸν ταῦνος πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ ἐξηρεδισμένου ἤδη ταύρου. 'Ετερός τις ἴσταται εἰς σμικροτάτην ἀπὸ τοῦ ταύρου ἀπόστασιν κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ὁ ἡπλωμένος μανδύας, τὸν ὁποῖον κρατεῖ ἀπὸ τοῦ περιλαιμίου, κερατιζόμενος ὑπὸ τοῦ ἐφορμῶντος ταύρου ἐνδίδει και ἀφίνει τὸν ταῦρον νὰ τρέχῃ, ἐνῶ ἐκεῖνος μετὰ μεγάλης εὐκίνησιος και εὐστροφίας διαφεύγει τὴν προσβολὴν και μένει ὀρθος εἰς τὴν θέσιν του· ἂν δὲ ὁ ταῦρος μεταστραφῇ και ἐφορμήσῃ κατ' αὐτοῦ, ἐκεῖνος μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιδεξιότητος ἐπαναλαμβάνει τὸ τέχνασμα. Τὸν τρόπον τοῦτον ὀνομάζουσιν el capeo a la Veronica. 'Αλλος τις ἐκ τῶν Χούλων ἐπὶ ἐπιδεξιότερος και τολμηρότερος ἐκτελεῖ τὸν καλούμενον «galleo», τουτ' ἔστι, στρέφει τὰ νῶτα πρὸς τὸν ἐφορμῶντα ταῦρον και περιμένει ἀταράχως τὴν προσβολήν, ἔχων τὸν μανδύαν ὡς ἀνωτέρω ἡπλωμένον και κρεμάμενον ἀπὸ τῶν ὤμων του· καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ὁ ταῦρος κερατίζει τὸν μανδύαν, ἐκεῖνος δι' ἐπιδεξίας κινήσεως πρὸς τὰ πλάγια διαφεύγει τὴν προσβολήν. 'Ετι θαυμαστότερα εἶναι τὰ τολμήματα τῶν κυρίως ταυρομάχων (Toreros). 'Ενῶ ὁ ταῦρος τρέχει μετὰ ὅλην τὴν δυνατὴν ταχύτητα και ὀρμὴν ἐν τῇ παλαίστρᾳ, ὁ εὐκίνητος Τορέρος δι' ἐνὸς πηδήματος ἵπταται ὑπεράνω τῶν κεράτων τοῦ ταύρου και σταματᾷ ὀρθος εἰς τὸ ἕτερον μέρος τοῦ ἐδάφους· πολλάκις δὲ μάλιστα ἀντεπεξέρχεται μετὰ θαυμαστῆς τόλμης και ἀπαθείας κατὰ τοῦ ἐφορμῶντος ταύρου, ἐπωφελοῦμενος δὲ τὴν κινδυνωδεστάτην και κρισιμωτάτην στιγμὴν, καθ' ἣν ὁ μανιώδης ταῦρος κύπτει διὰ νὰ κερατίσῃ, πατεῖ μετὰ τὸν δεξιὸν πόδα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ταύρου, μεταξὺ τῶν κεράτων και στηριζόμενος ἐπὶ τῆς ἀλτικῆς του κάμακος ἀναπηδᾷ ὑπεράνω τοῦ ἐμμανοῦς ζώου, ὑπὸ τὰς ἐνθουσιώδεις κραυγὰς τῶν ἐκπλήκτων θεατῶν.

'Εφ' ὅσον χρόνον διακοῦσιν αἱ ἀναίμακτοι αὗται προσβολαὶ και ὑπεκφυγαί, τὸ θέαμα εἶνε ἐξάίσιον. 'Η ζωγραφικωτάτη στολὴ τῶν ταυρομάχων, ἡ θαυμασία αὐτῶν εὐστροφία και εὐκίνησια ἐπὶ δὲ και ἡ χάρις ἥτις συνοδεύει ὅλα τὰ κινήματα, δέλγουνσι τὰ ὄμματα και ὄν-

'Ο ταῦρος κερατίζει τὸν ἵππον Πικαδόρου.

τῷ σκότει ἐπὶ 24 ὥρας τοῦλάχιστον, ἐξορμᾷ ἐκ τοῦ σταύλου· εἰκῇ, μετὰ ταχεὰ πηδήματα, περιγράφει ἀκανόνιστόν τι τόξον, και αἴφνης πάλιν σταματᾷ· εἶνε τεταμνημένος ὑπὸ τοῦ φωτός, συγκεχυμένος ὑπὸ τοῦ πολλαπλοῦ θορύβου ὅστις ἐκκωφαίνει αὐτὸν πανταχόθεν· ὁ μέλας και σπινθηροβόλων ὀφθαλμὸς του ζητεῖ νὰ διακρίνῃ·

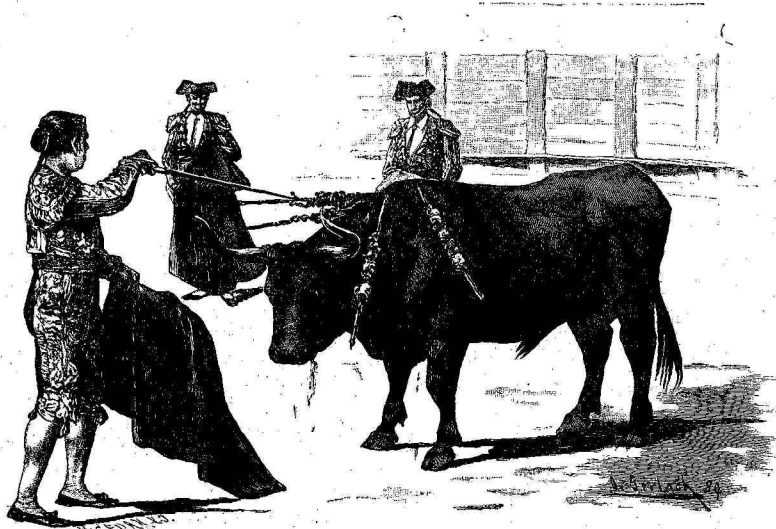
τως ψυχαγωγῶσι τὸν θεατὴν, ἡ δὲ ἀπερίγραπτος τόλμη, ἡ ψυχρότης καὶ ἀταραξία τῆς ψυχῆς ἀπέναντι τοσοῦτον ἐπικινδύνου καὶ ἐξηγγιωμένου ἐχθροῦ ἐμβάλλουσιν εἰς θαυμασμὸν καὶ ἔκστασιν. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ τὸ θέαμα μεταλλάσσει τὸν χαρακτῆρά του. Ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἐπόμενα ἡ ἀρχὴ αὕτη ἦτο σκιαμαχία. — Μετ' ὀλίγον οἱ λογχοφόροι (Πικαδόροι) μινύονται εἰς τὸν ἀγῶνα. Οἱ ἵπποι, ἐφ' ὧν ὀχοῦνται, εἶναι ἐλεεινοὶ καὶ ὁ θάνατος τῶν δὲν σημαίνει μεγάλην ἀπώλειαν. Ὁ Πικαδόρος ἐλαύνει ἐφιππὸς ἐναντίον τοῦ μαινομένου ταύρου, κεντρίζων ἀνηλεῶς τὸν ἐμφοβὸν καὶ περιδεῖ ἵππον του καὶ κρατῶν ἐν τῇ δεξιᾷ τὸ μακρόν του δόρυ. Ὁ ταῦρος, ἐξερεθιζόμενος ὑπὸ τῶν Χούλων διὰ τοῦ μανδύου καὶ μὴ δυνάμενος νὰ διατρυπήσῃ αὐτοὺς διὰ τῶν κεράτων, στρέφεται ἤδη κατὰ τοῦ ἵππου. Ὁ ἵππος ὀρθοῦται στηριζόμενος ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν, ὁ δὲ ταῦρος κλίνων τὴν κεφαλὴν ἐτοιμάζεται νὰ προσβάλλῃ διὰ τῶν κεράτων τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ Πικαδόρος ἐμπηγνύει τὴν λόγχην τοῦ δόρατός του εἰς τὸν τράχηλον τοῦ ταύρου. Ἄν τῶρα ὁ ἐφιππὸς λογχοφόρος (Πικαδόρος), βοηθούμενος ὑπὸ ἐνὸς πεζοῦ Τορέρου, ὅστις μετὰ τὸν μανδύαν του προσπαθεῖ ν' ἀφελκύσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ ταύρου ἀπὸ τοῦ ἵππου, κατορθώσῃ νὰ στρέψῃ ταχέως τὸν ἵππον του καὶ ν' ἀποφύγῃ τὴν προσβολὴν τοῦ ταύρου, τότε λαμβάνει παρὰ τινος ὑπρέτου ἕτερον δόρυ καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν σκηνήν. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁμας συμβαίνει ὥστε κατὰ τὴν πρώτην ἢ τὴν δευτέραν ἐπίθεσιν ὁ ἵππος πίπτει θύμα· τὰ κέρατα τοῦ ταύρου διατρυπῶσι τὴν κοιλίαν τοῦ δυστυχοῦς ζώου, ὅπερ σύρον τὰ ἔντερα ὡς ὑπερμεγέθη αἱματηρὰν τολύπην τρέχει ἐν ἀγωνίᾳ θανάτου ἀνὰ τὴν παλαίστραν καὶ τέλος κρημνίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ὁ ἐρεθισμὸς καὶ ἡ μανία τοῦ ταύρου εἶνε τοσαύτη, ὥστε πολλάκις μὴ δυνάμενος ἄλλο τι νὰ προσβάλλῃ, ἐπανέρχεται πρὸς τὸν ἀγωνιῶντα ἵππον καὶ βυθίζων πάλιν τὰ κέρατά του εἰς τὸ ἡμιθανὲς σῶμα ἐγείρει αὐτὸ εἰς τὸν ἀέρα, ὑπὸ τὸν ἀλαλαγμὸν τοῦ πλήθους. Ὁ Πικαδόρος, ἅμα ὡς ὁ ἵππος του πληγωθῇ καὶ καταστῇ ἀνίκανος εἰς τὸν ἀγῶνα, ἐπιβαίνει ἄλλου ἵππου, τὸν ὁποῖον οἱ ὑπῆρται κρατοῦσιν ἐτοιμον.

Ἐξ ἕως ὁκτῶ λόγχαι ἐμπηγνύονται εἰς τὸν τράχηλον καὶ τὴν ράχιν τοῦ ταύρου, καὶ τέσσαρες ἕως ὁκτῶ ἵπποι θανατοῦνται ὑπ' αὐτοῦ, πρὶν ἢ ὁ διοικητὴς δώσῃ τὸ σύνθημα ὅπως οἱ δύο Πικαδόροι καταλίπωσι τὴν παλαίστραν καὶ ἀντικατασταθῶσιν ὑπὸ τῶν Βανδεριλλιέρων (Banderilleros). Banderillas καλοῦνται βελοειδῆ ραβδία 65 ἑκατοστομέτρων μήκους, ἔχοντα εἰς τὸ κάτω ἄκρον σιδηροῦν ἄγκιστρον, καὶ κατὰ τὸ ἕτερον ἄκρον κεκοσμημένα μετὰ ταινίας καὶ πολύχρωμα χαρτῖα. Τινὰ ἐκ τῶν βελῶν τούτων ἐμπιέχουσι καὶ πυροτεχνικὰς βε-

λοσφενδόνας (σαμάκια), αἵτινες, καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ἄγκιστρον ἐμπηγνύεται εἰς τὸ κρέας τοῦ ταύρου, ἀναπλέγονται καὶ ἐπαυξάνουσι τὴν μανίαν τοῦ πεφοβισμένου ζώου. Ἐκ τοῦ ὀνόματος τῶν βελῶν τούτων ὠνομάσθησαν καὶ οἱ κρατοῦντες αὐτὰ Banderilleros.

Οἱ Βανδεριλλιέροι ἀντεπεξέρχονται δρομαῖοι ἐναντίον τοῦ ταύρου καὶ ἐρεθίζουσιν αὐτὸν διὰ κραυγῶν καὶ θορύβου, εἴτα δὲ παρατάσσονται εἰς ὠρισμένην ἀπόστασιν ἐνώπιον αὐτοῦ, κάρπτουσι τὰ γόνατα καὶ ἀνορθοῦνται ἐναλλάξ στηριζόμενοι εἰς τὰ δάκτυλα τῶν ποδῶν των, καὶ κρατοῦσι τὰ βέλη τῶν ὑψωμένα. Μόλις ὁ ταῦρος ἐφορμήσῃ καὶ κύψῃ τὴν κεφαλὴν ὅπως τοῦς κτυπήσῃ, ἐκεῖνοι ἐμπηγνύουσιν ἀμέσως τὰ βέλη τῶν εἰς ὠρισμένον τι μέρος τοῦ τραχήλου αὐτοῦ καὶ διὰ ταχυτάτης καὶ ἐπιδεξίας κινήσεως διαφεύγουσι τὸ κτύπημα. Οἱ τολμηρότατοι ἐξ αὐτῶν περιμένουσι τὴν προσβολὴν καθήμενοι ἐπὶ καθηκλῶν, ἔχοντες τὰς χεῖρας μετὰ τὰ βέλη προτεταμένας, ἡ

ιστάμενοι εὐδυτενῶς ἐπὶ μικροῦ τινος παννίου, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου δὲν πρέπει νὰ ἀπομακρυνθῶσιν, ἂν θέλωσι νὰ ἐξασφαλίσωσιν ἑαυτοῖς τὰς ἐνδουσιώδεις ζητωκραυγῆσεις τοῦ πλήθους. Ὅταν ὁ ταῦρος δεχθῇ εἰς τὸν αὐχένα τοῦ τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν βελῶν, τότε εἶνε ὠριμος (arlamado) διὰ νὰ λάβῃ τὸ τελευταῖον κτύπημα ὑπὸ τοῦ ταυροκτόνου (Matador)· τὸ πῦρ αὐτοῦ ἀρχίζει ἤδη νὰ σβέννυ-

Ὁ Ματαδόρος (ταυροκτόνος). Τὸ τελευταῖον κτύπημα.

ται μετὰ τοῦ ἐκρέοντος ἐκ τῶν τραυμάτων τοῦ αἵματος, οὐχ ἦττον ὁμας ἐνίοτε εἶνε ἀκριβῶς ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ φοβερύτατος καὶ κινδυνωδέστατος.

Ὁ διοικητὴς δίδει τὸ σύνθημα πρὸς ἀποχώρησιν τῶν Βανδεριλλιέρων· τὸ σύνθημα τοῦτο εἶνε καὶ τὸ σύνθημα τοῦ θανάτου διὰ τὸν ταῦρον. — Ἡδὴ παρουσιάζεται ὁ Ματαδόρος, ὁ ἀνώτατος τῶν ταυρομάχων. Οὗτος κρατεῖ ἐν τῇ δεξιᾷ χεὶρὶ τὸ κοπτερόν του ξίφος, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ μικρὰν ράβδον, ἀπὸ τῆς ὁποίας κρέματα πορφυρόχρουν ὕφασμα καλούμενον muleta. Χαιρετίζει, ρίπτων τὸν μέλανα σκούφον του ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τὸ θεαρεῖον τοῦ διοικητοῦ, ὀρκίζεται ὅτι θὰ ἐκπληρώσῃ τὸ καθήκον του καὶ ἀντεπεξέρχεται κατὰ τοῦ ταύρου. Μετὰ τὴν ἐρυθρὰν σημαίαν προσελκύει τὴν προσοχὴν τοῦ ταύρου καὶ ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ κάμνῃ στροφὰς καὶ κλίσεις τοῦ αὐχένου, μέχρις οὗ ἐπὶ τέλους ἐπ' αὐφελούμενος τὴν κατάλληλον στιγμὴν καταφέρει αὐτῷ τὸ τελευταῖον κτύπημα τοῦ θανάτου. Μόνον κατὰ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ὁ ταῦρος κύπτει, ὀφείλει νὰ κατενεχθῇ αὐτῷ τὸ τελευταῖον κτύπημα. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ἄκρα προσοχή καὶ ἐπιδεξιότης. Κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην πρᾶξιν τοῦ θεάματος ὁ Ματαδόρος ἐπιδεικνύει ὅλην του τὴν τέχνην καὶ τὴν ἀνδρείαν. — Ἀπαθῶς καὶ ἀταράχως μειδιῶν κινεῖ τὴν πορφυρὰν σημαίαν πρὸ τῶν ὁμμάτων

τοῦ μανιώδους ταύρου, ὥσανει παίζων μετὰ παιδίου. Ἐπειτα ἐπέρχεται μία στιγμή καθ' ἣν ἀμφότεροι, ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ θηρίον, ἀκίνητοι μετροῦσιν ἀλλήλους διὰ τῶν βλοσυρῶν βλεμμάτων. Οἱ θεαταὶ κρατοῦσι τὴν ἀναπνοήν των — οὐδὲ γρὺ ἀκούεται μεταξὺ τοῦ πλήθους Αἰφνης ὁ ταῦρος ἐφορμᾷ πρῶτος, πλήρης ἀπεριγράπτου μανίας. Ἀμέσως ἀνατινάζεται εἰς τὸν ἀέρα στίλβον καὶ λαμποκοποῦν τὸ ζίφος τοῦ Ματαδόρου, καὶ ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ θανασίμως πληγεὶς κρημνίζεται ὁ ταῦρος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Τώρα πλέον ἐκρήγνυται ὁ ἐνθουσιασμός τοῦ πλήθους. Ἐκ μυρίων λαρύγγων ἤχει ζητωκραγούμενον τὸ ὄνομα τοῦ ἥρωος, καὶ πανταχόθεν προσίπτανται αὐτῷ ἄνθη, δάφναι, πορτοκάλια, πῖλοι, ῥιπίδια, πολύτιμα κοσμήματα, τσιγγάρρα, μαντίλια καὶ — φιλήματα πλαστά, τὰ ὅποια ὁ ἥρωος ἀρκεῖ μόνον νὰ νεύσῃ ὅπως μεταβάλλῃ εἰς γνήσια καὶ ἀληθινά

K. B.

ΕΝ ΤΗ ΕΞΟΧΗ.

. (Συνέχεια.)

3.

ΤΟ πραγματικῶς ἄνετος ἡ κατοικία, τὴν ὁποίαν ἐνοικίασεν ἡ οἰκογένεια Τέρνιγγ. Τὸ οἶκημα συνίστατο ἐκ τριῶν δωμάτων, ἐξ ὧν τὰ δύο μόνον εἶχον ἐνοικιάσει. Τὸ δωμάτιον τοῦ ὕπνου ἦτο ἀρκετὰ μικρὸν καὶ ἱκανῶς πνιγηρόν, ἀλλὰ τὸ ἕτερον δωμάτιον ἦτο ἀρκούντως εὐρύχωρον καὶ πολὺ ἀπλοῦν, εἰ καὶ μετὰ τινος καλαισθησίας ηὐτρεπισμένον. Ἡ ὁροφὴ βεβαίως ἦτο πολὺ ταπεινὴ, τὰ δὲ παράθυρα ἦσαν ὁμολογουμένως τοιαῦτα, ὥστε οὔτε ν' ἀνοιχθῶσιν ἠδύναντο οὔτε ἐπέτρεπον τὴν θέαν τῶν ἐξω καλλονῶν τῆς φύσεως: ἀλλὰ εἰς τὴν ἐξοχὴν δὲν πρέπει τις νὰ ἔχῃ πολλὰς ἀπαιτήσεις. Ὅσακις ὁ καιρὸς ἦτο ὠραῖος, ἠδύνατο τις νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸ ὑπαίθριον.

Ἡ κατοικία εἶχε καὶ μικρὸν τινα κήπον, ἐνθα ἐφύοντο ὀλίγαι κράμβαι, μερικαὶ ροδωνιαί καὶ τρεῖς ἀνάπυροι μηλέαι, συνδεδεμένοι μετ' σχοινία, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐκρέμαντο πλυμένα ἀσπρόρουχα. Ἐκτὸς τούτου ὑπῆρχε καὶ μεγάλη τις αὐλή, ἐντὸς τῆς ὁποίας τὰ παιδιά ἠδύναντο νὰ ἀνασκάπτωσι τὴν ἄμμον καὶ νὰ παίζωσι μετὰ τὰς χήνας καὶ μετὰ τοὺς χοίρους, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς αὐλῆς ὑπῆρχε μία λεκάνη, τῆς ὁποίας τὸ ὕδωρ αἱ ἀγελάδες ἀπεστρέφοντο, ἥτις ὅμως ἔκειτο ἐν καταλληλοτάτῃ θέσει διὰ νὰ πίπτωσιν ἐν αὐτῇ τὰ παιδιά. Πάντα ταῦτα ὁμοῦ ἀπετέλουν τὰ κυριώτατα θέληγτρα τῆς ἐξοχῆς.

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας ἡ κυρία Τέρνιγγ ἀπῆλauen ἀπλήστως τὰς ἡδονὰς ταύτας τοῦ ἐξοχικοῦ βίου, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἤρχισε νὰ εὐρίσκῃ ὅτι ἦτο πληκτικῶς ἀνιάρων, νὰ μένῃ ὅλως διόλου μόνῃ μετὰ τὸ ἐργόχειρόν της καὶ νὰ μετακινήται ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἄλλον τοῖχον διὰ νὰ εὐρίσκῃ ὀλίγην σκιάν, χωρὶς καμμίαν ἄλλην διασκέδασιν εἰ μὴ νὰ προσέχῃ διηνεκῶς μήπως τὰ παιδιά κρημνισθῶσιν εἰς τὸ ῥυπαρὸν ὕδωρ τῆς λεκάνης ἢ διχθῶσιν εἰς τοὺς πόδας ὑπὸ τῶν χινῶν.

Ἡ ὑπηρετρία περιεφέρετο μετ' ὅλην τοσοῦτον πεισματώδη, ὥς ἂν εἰ εὐρίσκετο εἰς τὴν φοβερωτάτην ἀγανάκτησιν διότι ἐγεννήθη εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον. Ἡ χωρικὴ γραία, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆκεν ἡ οἰκία, ἦτο ἐντελῶς κωφή, ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς ἦτο μέχρι φανατισμοῦ θεοσεβὴς γέρον, καὶ εἶχεν ἤδη δοκιμάσῃ νὰ προσηλυτίσῃ καὶ τὴν κυρίαν Τέρνιγγ. Ὅτε ὅμως ἐνόησεν ὅτι τὸ κήρυγμα τοῦ εὐρίσκεν ἐνταῦθα τόσον κωφὰ ὥτα, ὅσον τὰ τῆς γυναικὸς του, ἀπέστη πάσης νέας ἀποπειράς καὶ ἐδεί-

κνυεν ἔκτοτε πρὸς τὴν εὐγενῆ κυρίαν σιωπηλὴν περιφρόνησιν.

Ἡ μεγαλητέρα χαρὰ τῆς κυρίας Τέρνιγγ ἦτο ἡ ἑσπερινὴ ἀφιξὶς τοῦ συζύγου της· ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ χαρὰ δὲν ἦτο ἀμιγής, διότι τὸ πρόσωπον τοῦ Τέρνιγγ ἐγένετο ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν μακρότερον καὶ σκυθρωπότερον.

«Εἶσαι ἄρρωστος, ἀγαπητέ μου σύζυγε;» ἠρώτησεν ἑσπέραν τινὰ ἡ κυρία Τέρνιγγ.

«Ἀρρωστος δὲν εἶμαι ἀλλὰ ἀπληπισμένος.»

«Πιστεύεις μετὰ τὴν ἀλήθειαν, ὅτι θὰ χάσῃς τὴν θέσιν σου, διότι μίαν μόνην φορὰν ἤσουν λιγάκι . . .;»

Ὁ Τέρνιγγ ἐδάγκασε τὰ χεῖλη του καὶ ἤρχισε νὰ παίζῃ ἐν ταραχῇ μετὰ τὸ κονδυλομάχαιρόν του.

«Δὲν εἶναι μόνον ἡ θέσις;» ἀπήντησεν «ἀλλὰ ἐν γένει δὲν εἰμπορῶ νὰ ἐννοήσω πῶς θὰ τὰ βγάλωμε πέρα. Δὲν ἐπέρασεν ἀκόμη οὔτε τὸ ἡμισυ τοῦ μηνός, καὶ τώρα ἔχουμεν ἐξοδεῦσει ὄχι μόνον τὸ μηνιαῖόν μου, ἀλλὰ καὶ κάτι παραπάνω.»

«Πρέπει νὰ δανεισθῇς χρήματα.»

«Εἰς ἐμὲ δὲν δίδει κανεὶς χρήματα δανεικά.»

«Δὲν εἶν' ἐδῶ ὁ θεὸς μας, ὁ Πέτρος;»

«Ὁ θεὸς μετ' ἐβοήθησε πολλὰς φορὰς καὶ δὲν εἰμπορῶ πλέον νὰ τὸν ἐνοχλήσω.»

«Θὰ σὲ βοηθήσῃ καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν. Νὰ σοῦ πῶ μίαν ἰδέαν ποῦ μοῦ ἤλθε; Ὁ καυμένος ὁ θεὸς θὰ ὑποφέρῃ φοβερά ἀπ' αὐτὴ τὴ ζέστη, καθὼς μάλιστα εἶνε σωματώδης. Ξέρεις λοιπὸν τί νὰ κάμουμε; Νὰ τὸν καλέσωμεν ἐδῶ στὴν ἐξοχὴ τὴν ἐρχομένη κυριακῇ, καὶ νὰ καλέσωμε καὶ τὴν Κογκόρδια μαζὴ μετὰ τὸν θεῖον.»

«Καὶ τί θὰ μᾶς ὠφελήσῃ αὐτό;»

«Πολύ, πολύ. Θὰ τὸν περιποιηθῶμεν ἐδῶ ἐξω μετὰ ὅλα μας τὰ δυνατά, καὶ ὅταν ὁ γέρον εὐρεθῇ εἰς τὴν καλητέραν του διάδωσιν, τότε κάθημαι κοντά του καὶ τὸν γλυκοκυττάζω μέσα ζτὰ μάτια, ἀπάνου κάτου ἔτσι — —»

«Κάμε μου τὴν χάρι σὲ παρακαλῶ νὰ . . .»

«Καὶ τοῦ πᾶνω τὰ γένεια, ἔτσι —»

«Τὰ γένεια; ὁ θεὸς δὲν ἔχει γένεια.»

«Ἐπειτα τὸν πᾶνω ἀπὸ τ' αὐτιά, ἀνόητε, κ' ἔπειτα τοῦ δίνω ἓνα φιλή, ἔτσι — — βλέπεις; μπορεῖ τότε νὰ πῇ ὄχι;»

«Ἀδύνατον! Ἐκτὸς ἂν ἔχῃ καρδιά ἀπὸ χαλύκια, γιὰ νὰ σοῦ ἀρνηθῇ. Δὲν εἶνε δυνατόν!» εἶπεν ὁ Τέρνιγγ καὶ περιεπτύχθη τὴν σύζυγόν του.